

УДК 657.1.014.134:330.567.2

І. В. Свиноус,

д. е. н., професор кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCIDID: <https://orcid.org/0000-0002-0346-1596>

В. А. Туржанський,

к. е. н., доцент кафедри обліку та фінансів, Університет економіки і підприємництва
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7920-8389>

Т. П. Шепель,

к. е. н., доцент кафедри обліку і аналізу, Національний університет "Львівська політехніка"

С. О. Нікітченко,

к. е. н., доцент кафедри підприємництва та біржової діяльності
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1940-4788>

О. О. Ситник,

аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-5903-8466>

DOI: 10.32702/2306-6792.2024.23.95

ПРОБЛЕМИ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО УЗГОДЖЕННЯ "СПРАВЕДЛИВОЇ" ТА "РИНКОВОЇ" ВАРТОСТІ У МІЖНАРОДНІЙ ПРАКТИЦІ ОБЛІКУ І УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

I. Svytnous,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Department of Accounting and Taxation,
Bila Tserkva National Agrarian University

V. Turzhanskyi,

PhD in Economics, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Accounting and Finance, University of Economics and Entrepreneurship
T. Shepel,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and Analysis, Lviv Polytechnic National University

S. Nikitchenko,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship and Stock Market Activity,
National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine

O. Sytnyk,

Postgraduate student, National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine

PROBLEMS OF TERMINOLOGICAL COORDINATION OF "FAIR" AND "MARKET" VALUE IN INTERNATIONAL ACCOUNTING PRACTICE OF ACCOUNTING AND COST MANAGEMENT

Вартість як категорія інструментальних методів оцінки має найважливіше значення для практики бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. При цьому історично зберігається теоретичний зміст категорії, однак у процесі еволюції обліку та оцінки трансформується у приватні форми — види вартості.

Використання поняття справедливої вартості при обліку основних засобів може суттєво вплинути на показники діяльності підприємств, причому не завжди позитивне.

Актуальність розробки принципів оцінки об'єктів бухгалтерського обліку обумовлена тим, що вибір оцінки активів, зобов'язань, зрештою, впливає фінансовий результат діяльності підприємств. При розмаїтті видів оцінок необхідно вибрати таку, яка дозволить отримати достовірні дані в бухгалтерській (фінансовій) звітності, а отже, задовольнити вимоги міжнародних стандартів.

Концепція оцінки справедливої вартості при формуванні фінансової звітності реалізується у двох моделях оцінки результату зміни справедливої вартості. Одна модель — оцінка справедливої вартості через прибуток/збиток. У цій моделі зміна справедливої вартості визнається у показнику "Прибуток/збиток за період". У другій моделі — оцінка справедливої вартості через інший сукупний дохід — зміна справедливої вартості відображається у показнику "Інший сукупний дохід".

Вважаємо, що необхідна подальша робота над концепцією оцінки справедливої вартості. Однак сфера оцінки настільки багатогранна та важлива для облікового відображення фінансового стану та результатів діяльності економічних суб'єктів, що її вивчення не повинно припинятися.

Cost as a category of instrumental valuation methods is of paramount importance for the practice of accounting and financial reporting. At the same time, the theoretical content of the category is historically preserved, however, in the process of evolution of accounting and valuation, it is transformed into private forms — types of value.

The use of the concept of fair value in accounting for fixed assets can significantly affect the performance of enterprises, and not always positively.

It is believed that inflation observed in the twentieth century in developed countries contributed to the expansion of the scope of application of fair value in financial accounting. Economic crises had a more complex impact on the use of fair value.

The relevance of developing principles for the valuation of accounting objects is due to the fact that the choice of valuation of assets, liabilities, ultimately affects the financial results of enterprises. With a variety of types of valuations, it is necessary to choose one that will allow obtaining reliable data in accounting (financial) reporting, and therefore, meet the requirements of international standards.

The concept of fair value measurement in the formation of financial statements is implemented in two models of assessing the result of changes in fair value. One model is fair value measurement through profit/loss. In this model, the change in fair value is recognized in the indicator "Profit/loss for the period". In the second model — fair value measurement through other comprehensive income — the change in fair value is reflected in the indicator "Other comprehensive income".

We believe that further work is needed on the concept of fair value measurement. However, the scope of measurement is so multifaceted and important for the accounting reflection of the financial condition and results of economic entities that its study should not be stopped. In our opinion, first of all, it is necessary to focus on three aspects: the search for new objects that are appropriate to measure at fair value; the creation of modified models of fair value measurement that are most adequate to economic processes and user requests; improving the methodology of fair value measurement.

Summarizing the above, it should be noted that the paradigm of fair value appears as a derivative product of the market institution. In turn, the market institution forms a complex of institutions of law, pricing, accounting, taxation and policy.

Ключові слова: справедлива вартість, ринкова вартість, облік, міжнародні стандарти фінансової звітності, оцінка.

Key words: fair value, market value, accounting, international financial reporting standards, valuation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Вартість як категорія інструментальних методів оцінки має найважливіше значення для практики бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. При цьому історично зберігається теоретичний зміст категорії, однак у процесі еволюції обліку та оцінки трансформуються у приватні форми — види вартості.

Використання поняття справедливої вартості при обліку основних засобів може суттєво вплинути на показники діяльності під-

приємств, причому не завжди позитивне. Саме тому оцінка за справедливою вартістю є професійним судженням, за яке необхідно нести велику відповідальність. Проте тенденція до наближення вітчизняного бухгалтерського обліку до МСФЗ має сприяти подоланню складнощів у застосуванні поняття справедливої вартості з метою складання бухгалтерської звітності

Оцінка за справедливою вартістю не є новою для бухгалтерського обліку. У багатьох країнах вона використовувалася у ті чи інші часи для вартісного виміру облікових об'єктів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Тема впровадження МСФЗ в Україні та аналізу національних стандартів бухгалтерського обліку в порівнянні з МСФЗ неодноразово розглядалася багатьма дослідниками, такими як С.Ф. Голова, Ю. Волотковська, Н. Глушко, С. Касаткін, К. Карпентер, В. Свіцельська, І. Чалий та ін. Тим не менш, методологічні питання залишаються невирішеними, зокрема щодо обліку та оцінки активів згідно з МСФЗ у рамках застосування справедливої вартості.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

На основі узагальнення досліджень науковців запропонувати рекомендації теоретичного характеру щодо термінологічного узгодження "справедливої" та "ринкової" вартості у міжнародній практиці обліку і управління витратами.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Справедлива вартість — одна з основних та відносно нових парадигм Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). У економічній теорії чимало дискусій виникало щодо теорії вартості. Поняття "оцінка" вперше згадувалося у XVI ст. у працях основоположників бухгалтерського обліку Луки Пачолі та Анже-ло ді Піетро. Класики політичної економіки — Вільям Петті, Адам Сміт та Давид Рікардо розвинули трудову теорію вартості, а значний завершальний внесок у теорію трудової вартості зробив Карл Маркс. У. Петті також обмін товарів нерозривно пов'язував із його корисністю для споживача. А. Сміт відокремив "споживчу вартість" (цінність для споживача, корисність) від "мінової вартості".

У XVI в. іспанський економіст Хуан де Матьєнсо виділив поняття справедливої ціни, що склалася в умовах ринку з повною свободою дії.

Поняття "справедлива вартість" з'явилося пізніше, на початку 1990-х рр., у США у Загальноприйнятих принципах бухгалтерського обліку (Generally Accepted Accounting Principles, GAAP) і було закріплено у стандарті FAS 157 "Оцінка справедливої вартості". Слід зазначити, що останнім часом Рада зі стандартів фінансового обліку США та Рада з МСФЗ у стандартах, що видаються, все рідше вдаються до історичної вартості, замість неї активно використовується поняття "справедлива вартість".

Вже у XXI ст. у США було випущено SFAS 157 "Оцінка справедливої вартості", який став базою для розробки міжнародного стандарту — МСФЗ (IFRS) 13 "Оцінка справедливої вартості".

Відповідно до SFAS 157 у більшості випадків для вимірювання справедливої вартості використовується один із трьох підходів:

- ринковий підхід до виміру справедливої вартості;

- прибутковий підхід до вимірювання справедливої вартості;

- витратний підхід до вимірювання справедливої вартості [1].

Вважається, що інфляція, що спостерігається у XX ст. у розвинених країнах сприяла розширенню сфери застосування справедливої вартості у фінансовому обліку. Складніший вплив мали на використання справедливої вартості економічні кризи. З одного боку, вони викликали сумніви щодо правомірності використання такої "не точної" оцінки, схильної до миттєвих ринкових коливань, що провокує кризу та/або її продовження, а з іншого боку, сприяли розвитку методики визначення справедливої вартості, підвищення її достовірності та правильності сприйняття. Зазначимо, що концепція справедливої вартості повною мірою кореспондується з концепцією ринкової економіки та метою фінансової звітності, як вона трактується в Концептуальних засадах фінансової звітності, — надання фінансової інформації про організацію, що звітує, яка є корисною для існуючих та потенційних інвесторів, позикодавців та інших кредиторів після ухвалення ними рішень про надання цієї підприємств ресурсів. Не можна погодитися з думкою науковців, які зазначали, що "питання оцінки вартості активів у кризовий і посткризовий періоди розвитку вітчизняної економіки не просто виходить першому плані, а фактично стає наріжним всім рівнів і категорій користувачів..." [2, с. 190].

Під справедливою вартістю розуміється насамперед оцінка об'єкта обліку, ціни угоди з позиції ринку. Ринковий погляд ("погляд очима ринку" [3] дозволяє користувачам оцінити економічний суб'єкт, по-перше, в умовах конкуренції, по-друге, в умовах прогнозного підходу, оскільки ринкова оцінка сублімує у собі очікування ринку насамперед щодо майбутніх вигод, які цей суб'єкт зможе отримати.

У рамках консолідованої звітності даний вид оцінки (крім випадків, характерних для будь-якої звітності, підготовленої за МСФЗ)

застосовується при розрахунку вартості чистих активів придбаного бізнесу, що ідентифікуються, суми винагороди, переданої покупцем за придбаний бізнес, яка не контролює частки участі.

Однак такий вид оцінки як справедлива вартість — це лише один елемент концепції оцінки за справедливою вартістю. На наш погляд, цю концепцію слід трактувати як концепцію визначення фінансового стану та результатів діяльності економічного суб'єкта. Принаймні мета концепції оцінки за справедливою вартістю полягає саме у визначенні фінансового стану та результатів діяльності економічного суб'єкта з позиції ринку. Таким чином, концепція оцінки справедливої вартості є однією з концепцій звітності і обліку. Нині серед інших концепцій, на яких побудовані МСФЗ (концепції оцінки історичної вартості, підтримки капіталу), вона посідає пріоритетне місце. Це змінювалися разом із змінами процесу розвитку економіки інформаційними перевагами користувачів фінансової звітності, зростанням ентропії світової економіки, появою нових інформаційних технологій, засобів і способів комунікацій. Безпосередньо альтернативною концепцією для концепції оцінки справедливої вартості виступає концепція оцінки історичної вартості. Продовження використання концепції оцінки за історичною вартістю обумовлено цілою низкою причин, серед яких найбільш суттєвими є, на наш погляд, такі: наявність у суб'єктів підприємницької діяльності певних активів та зобов'язань, отримання (або відтік) вигод від яких меншою мірою пов'язане зі станом ринку та його очікуваннями, ніж із діями самого економічного суб'єкта; певний консерватизм в обліку та аналізі; неправильне тлумачення принципу раціональності (співвідношення вигод та витрат на складання звітності); інші.

Принципи, характерними для концепції оцінки за історичною вартістю, є принцип обачності та принцип відповідності доходів і витрат. Метод професійного судження також використовується, але сфера його дії дещо вже. Основним видом оцінки є фактична (історична) вартість.

Актуальність розробки принципів оцінки об'єктів бухгалтерського обліку обумовлена тим, що вибір оцінки активів, зобов'язань, зрештою, впливає фінансовий результат діяльності підприємств. При розмаїтті видів оцінок необхідно вибрати таку, яка дозволить отримати достовірні дані в бухгалтерській (фінан-

совій) звітності, а отже, задовольнити вимоги міжнародних стандартів.

Застосування справедливої вартості до оцінки активів та зобов'язань має такі переваги:

- робить звітність прозорою та корисною для прийняття рішень, що відповідає сучасним ринковим умовам;

- зростає важливість аналітичної фінансової інформації внутрішніх користувачів;

- забезпечення більш надійної оцінки майбутніх грошових потоків у порівнянні з первісною вартістю, оскільки вона відображає поточну ринкову вартість [4].

Незважаючи на наявні позитиви від застосування справедливої вартості, є й недоліки, такі як:

- справедлива вартість не завжди відображає справжнє фінансове становище суб'єкта господарювання;

- розширення впливу справедливої вартості на багато активів, галузей виробництва та країн викликають занепокоєння щодо можливостей однієї системи вимірювання, коли не в усіх країнах активні ринки не розвинені повною мірою;

- визнання доходів від переоцінки біологічних активів, може призвести до суттєвого коригування фінансового стану підприємств в наступні роки, що в свою чергу чинить тиск на організацію з виплати дивідендів, на які в підприємств не можуть бути кошти;

- складні математичні розрахунки.

Також суттєвим недоліком застосування справедливої вартості вітчизняними організаціями є те, що поняття "справедлива вартість" не закріплена на законодавчому рівні. Як відомо, система бухгалтерського обліку побудована таким чином, що бухгалтерське законодавство, зі своїми внутрішніми положеннями та нормативними актами взаємодіє ще з податковим і цивільним законодавством, які також не містять поняття справедливої вартості.

Концепція оцінки справедливої вартості при формуванні фінансової звітності реалізується у двох моделях оцінки результату зміни справедливої вартості. Одна модель — оцінка справедливої вартості через прибуток/збиток. У цій моделі зміна справедливої вартості визнається у показнику "Прибуток/збиток за період". У другій моделі — оцінка справедливої вартості через інший сукупний дохід — зміна справедливої вартості відображається у показнику "Інший сукупний дохід". Те, що в концепції оцінки історичної вартості певні активи можуть переоцінюватися до справедливої вар-

тості і нереалізований прибуток таким чином може відображатися в показнику "Інший сукупний дохід", не усуває принципових відмінностей між концепціями, що розглядаються. При використанні концепції оцінки за історичною вартістю нереалізований збиток визнається у показнику "Прибуток/збиток" і лише збиток, що компенсує попереднє збільшення справедливої вартості, буде представлений у складі "Іншого сукупного доходу", у той час як у моделі оцінки за справедливою вартістю через інший сукупний дохід будь-який нереалізований збиток буде показаний у іншому сукупному доході [5]. Концепція оцінки справедливої вартості викликає необхідність представлення користувачам великих обсягів розкриттів, пояснень, яким чином було визначено власне справедливу вартість, як майбутні події можуть вплинути на результати діяльності (аналіз чутливості).

Розвиток концепції оцінки справедливої вартості змусило розробників стандартів звітності створити чіткіші правила визначення справедливої вартості задля досягнення однозначності тлумачення поняття "справедлива вартість", більшої сумісності вихідних даних, і методів її розрахунку, достовірності отриманих значень. Як чітко зазначають науковці, що "концептуальна значимість МСФЗ (IFRS) 13, в якому надано нове визначення справедливої вартості та основні принципи обліку концепції оцінки за справедливою вартістю, а також запроваджено вимогу про розкриття інформації про оцінку справедливої вартості, незаперечна". У МСФЗ 13 "Оцінка справедливої вартості", обов'язковому для застосування з 01.01.2013, були встановлені правила обчислення справедливої вартості. У цьому стандарті було запропоновано визначення справедливої вартості, що відповідає ринковому підходу, — ціна, яка була б отримана під час продажу активу або сплачена при передачі зобов'язання в ході звичайної угоди на основному (або найбільш вигідному) ринку на дату оцінки в поточних ринкових умовах (тобто є ціна виходу), незалежно від того, чи є така ціна безпосередньо спостерігається або розраховується з використанням іншого методу оцінки", встановлено ієрархію інформаційних джерел за їхньою перевагою для ідентифікації справедливої вартості, детально описаний механізм знаходження найбільш достовірного значення справедливої вартості різних об'єктів [6]. Цей механізм передбачає проведення в установленому порядку чітких дій і бажання економічного суб'єкта отримати реальну оцінку. для економіч-

ного суб'єкта, але їхня "ціна" для фінансової звітності не надто велика. оцінка по справедливої вартості щодо тих об'єктів, вигоди від яких реалізуються продажем, тобто безпосередньо пов'язані з їх оцінкою ринком, необхідна також і в управлінському обліку. справедливої вартості повинна ділитися між фінансовим та управлінським обліком, причому на фінансовий облік у ряді випадків слід би розподілити меншу частину цієї "ціни", тому що кожному економічному суб'єкту необхідно координувати свої управлінські рішення станом ринку, переглядати в залежності від ринкових змін свої бюджети та прогнози. ні фізичному, ні моральному. Нарахована амортизація дає дуже приблизне значення суми фактичного зменшення. первісної вартості за рахунок експлуатації об'єкта та його морального старіння. Хоча в чистому вигляді побачити фізичне та моральне старіння об'єкта через оцінку за справедливою вартістю складно, оскільки зміна справедливої вартості включає також зміну ринкової кон'юнктури. Використання показника співвідношення справедливої вартості об'єкта та його балансової вартості, розрахованої від фактичної вартості, дозволяє проаналізувати, наскільки ефективно використовується об'єкт організацією, які майбутні вигоди з урахуванням стану економіки очікує ринок від нього. Цей показник є важливим для підприємств, оскільки тривожним сигналом може бути значне перевищення справедливої вартості активу над його балансовою вартістю, так і протилежна ситуація, а також значна зміна справедливої вартості за звітний період. У зв'язку з цим необхідно проводити дослідження динаміки показника співвідношення справедливої вартості та балансової [7]. Аналіз причин, з яких спостерігається значна невідповідність справедливої вартості об'єкта та його балансової вартості, дозволить прийняти більш правильні рішення щодо того, чи варто продовжувати заплановане раніше використання об'єкта чи доцільно внести до нього коригування, чи відмовитися від цього використання взагалі.

У ринковій економіці, що характеризується розвиненим ринком, не повинно виникати проблем із визначенням справедливої вартості. Найбільш складною виявляється ситуація для об'єктів, якими не можна визначити справедливу вартість на основі ринкових даних, що спостерігаються, тобто. тих, за якими справедлива вартість визначається на основі вихідних даних третього рівня, як це встановлено у МСФЗ (IFRS) 13 "Оцінка спра-

ведливої вартості". Розрахунок оцінки справедливої вартості, таким чином, може бути витратним.

У ряді випадків справедлива вартість взагалі не буде доступною. Виходячи з того, що не для всіх активів і зобов'язань є ринкова ціна, у МСФЗ 13 "Оцінка справедливої вартості" встановлено можливість визначення справедливої вартості на основі даних, що не спостерігаються на ринку [8]. Однак у переважній більшості ситуацій справедлива вартість буде знайдено, що з вирішальними можливостями встановлення стандарту до застосування даних третього рівня, тобто. не спостерігаються над ринком. У МСФЗ 13 "Оцінка справедливої вартості" наводяться приклади обчислення справедливої вартості на основі даних третього рівня.

Варто зазначити, що у 2012 р. вийшла нова редакція МСФЗ 41 "Сільське господарство".

Основна зміна торкнулася визначення справедливої вартості. На нашу думку, трактування справедливої вартості старої редакції було більш актуальним та інформативним, оскільки воно розкривало умови укладання угоди. Можна сміливо сказати, що за новим стандартом, досить лише бути учасником ринку та учасників угоди ніхто не примушував до угоди, тобто. покупець і продавець можуть бути і не обізнані не тільки один про одного, а й предмет угоди (вид активу або зобов'язання, його властивості, термін експлуатації тощо) [9]. Також суттєвим недоліком нового стандарту є відсутність критеріїв функціонування активного ринку. В умовах переходу України на міжнародні стандарти вважаємо це неприпустимим, оскільки необхідно саме на базі активного ринку визначається справедлива вартість, а без встановлених критеріїв, принципів його функціонування вважаємо неможливість повноцінного застосування не тільки МСФЗ 41 "Сільське господарство", а й багатьох інших стандартів міжнародного обліку [10].

Загалом, хочеться відзначити, що кардинального нового МСФЗ 41 не вніс, оскільки основні положення про порядок визначення справедливої вартості не змінилися, і вони мають загальний характер. Згідно з проведеним аналізом, відзначимо недоліки МСФЗ 41 і МСФЗ 13:

- не розкрито конкретних методик розрахунку справедливої вартості;

- не даються формули для розрахунку справедливої вартості;

- у загальному вигляді надаються рекомендації щодо класифікації біологічних активів;

- не розкрито умови функціонування активного ринку, що посилює ситуацію для країн з економікою, що розвивається;

- у МСФЗ 41 "Сільське господарство" не розглядається можливість передачі чи отримання біологічних активів в оренду з неї.

Таким чином, проблема зі встановленням справедливої вартості можна вирішити і не створює значних перешкод для застосування концепції та однієї з моделей оцінки за справедливою вартістю.

На наш погляд, концепція оцінки справедливої вартості стала доречною для відображення у фінансовій звітності такого активу, як основні засоби. Визначення справедливої вартості для даного об'єкта не повинно викликати значних витрат, тим більше, що подібна оцінка є доцільною для цілей управлінського обліку. В IFRS 16 "Оренда" зазначено, слід продовжувати оцінювати за історичною вартістю, використовуючи лінійний метод амортизації, що спростить розрахунки і дозволить заощадити облікові витрати. До решти основних засобів доцільно застосувати модель оцінки за справедливою вартістю комбінованого типу. збитків на прибуток/збиток, у разі позитивної зміни справедливої вартості — на інший сукупний дохід, з відображенням компенсуючого зміни справедливої вартості аналогічно правилам переоцінки основних засобів. вимагає мінімум щорічної оцінки за справедливою вартістю на відміну від історичної моделі з переоцінкою, за якої доведення до справедливої вартості може проводитися з більшим інтервалом. У розкриттях слід окремо виділяти інфляційну складову збільшення справедливої вартості за її наявності. Використання такої моделі забезпечить більш корисною інформацією користувачів та одночасно менеджмент економічного суб'єкта за дотримання принципу раціональності.

Вважаємо, що необхідна подальша робота над концепцією оцінки справедливої вартості. Однак сфера оцінки настільки багатогранна та важлива для облікового відображення фінансового стану та результатів діяльності економічних суб'єктів, що її вивчення не повинно припинятися. На наш погляд, насамперед необхідно зосередити увагу на трьох аспектах: пошук нових об'єктів, які доцільно оцінювати за справедливою вартістю; створення модифікованих моделей оцінки за справедливою вартістю, найбільш адекватними економічним процесам та запитам користувачів; вдосконалення методики оцінки за справедливою вартістю.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Підсумовуючи вищесказане, слід зазначити, що парадигма справедливої вартості постає як похідний продукт ринкового інституту. У свою чергу інститут ринку формує комплекс інститутів права, ціноутворення, бухгалтерського обліку, оподаткування та політики.

Враховуючи тісні інституційні взаємозв'язки при створенні такого поняття, як "справедлива вартість", виникає потреба розробки нормативних документів, які дозволять не лише впорядкувати накопичений досвід у галузі ринкового ціноутворення в Україні, а й знівелювати різницю між задіяними інститутами.

Зазначені завдання можна вирішити шляхом розробки методологічної бази до застосування справедливої вартості в нашій країні.

Література:

1. Свіцельська В. В. Справедлива вартість у контексті МСФЗ 13 "Оцінка за справедливою вартістю". "Вісник ЖДТУ": Економіка, управління та адміністрування. 2015. № 1 (71). С. 48—55.

2. Супрунова І. В. Справедлива вартість інвестиційної нерухомості в бухгалтерському обліку. "Вісник ЖДТУ": Економіка, управління та адміністрування. 2010. № 4 (54). С. 188—191.

3. Костирко Р. О., Замай, О. О. Справедлива вартість як оціночна і обліково-звітна категорія: джерела, методи розрахунку та інформаційна ємність. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 7—8. С. 16—21.

4. Нашкерська Г. В., Мелех Я. Р. Справедлива вартість: ризики й невизначеності при оцінці об'єктів фінансового обліку. Економіка. Фінанси. Право. 2017. № 11 (3). С. 35—38.

5. Іващенко І. М. Визначення справедливої вартості при перевірці необоротних активів на зменшення корисності. Науковий вісник ХДУ, 2015. № 13. С. 142—145.

6. Попко Є. Ю. Методологічні проблеми поширення оцінки за справедливою вартістю в бухгалтерському обліку. Облік і фінанси. 2012. № 2. С. 82—85.

7. Бездушна Ю. С. Застосування моделей собівартості та справедливої вартості активів у фінансовій звітності: міжнародні та національні підходи. Облік і фінанси. 2012. № 2. С. 39—42.

8. Чудовець В. В. Нормативне забезпечення оцінки справедливої вартості об'єктів бухгалтерського обліку в Україні. Економічні науки.

Серія: Облік і фінанси. 2015. № 12 (1). С. 379—385.

9. Брик Г. В. Проблеми оцінки біологічних активів за справедливою вартістю. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2013. № 1 (3). С. 36—42.

10. Безверхий К., Бочуля Т. Методичні рекомендації з оцінки активів і зобов'язань для формування облікової звітності. Бухгалтерський облік і аудит. 2014. № 9. С. 15—26.

References:

1. Svitsel's'ka, V.V. (2015), "Fair value in the context of IFRS 13 "Fair value measurement", "Visnyk ZhDTU": Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia, vol. 1 (71), pp. 48—55.

2. Suprunova, I.V. (2010), "Fair value of investment property in accounting", "Visnyk ZhDTU": Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia, vol. 4 (54), pp. 188—191.

3. Kostyrko, R.O. and Zamaj, O.O. (2022), "Fair value as an estimated, accounting and reporting category: sources, calculation methods and information capacity", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 7—8, pp. 16—21.

4. Nashkers'ka, H.V. and Melekh, Ya.R. (2017), "Fair value: risks and uncertainties in the valuation of financial accounting objects", Ekonomika. Finansy. Pravo, vol. 11 (3), pp. 35—38.

5. Ivaschenko, I.M. (2015), "Use of electronic sites for sales of assessment of main means for fair value", Naukovyj visnyk KhDU, vol. 13, pp. 142—145.

6. Popko, Ye.Yu. (2012), "Methodological problems of the spread of fair value measurement in accounting", Oblik i finansy, vol. 2, pp. 82—85.

7. Bezdushna, Yu.S. (2012), "Application of cost models and fair value of assets in financial reporting: international and national approaches", Oblik i finansy, vol. 2, pp. 39—42.

8. Chudovets', V.V. (2015), "Normative providing of estimation of fair value of objects book-keeping", Ekonomichni nauky. Seriia: Oblik i finansy, vol. 12 (1), pp. 379—385.

9. Bryk, H.V. (2013), "Problems of fair value measurement of biological assets", Zbirnyk naukovykh prats' Tavrijs'koho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky), vol. 1 (3), pp. 36—42.

10. Bezverkhyj, K. and Bochulia, T. (2014), "Methodological recommendations on the valuation of assets and liabilities for the formation of accounting statements", Bukhhalters'kyj oblik i audyt, vol. 9, pp. 15—26.

Стаття надійшла до редакції 23.11.2024 р.